

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Oborová didaktika I - didaktická analýza vzdělávacího obsahu a plánování výuky

PaedDr. Jitka Jursová, Ph.D.

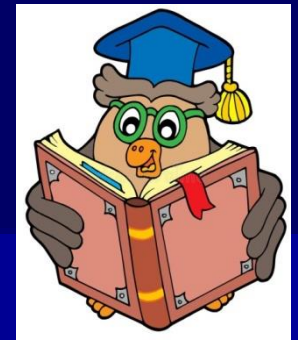
Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Učitelovo pojetí výuky

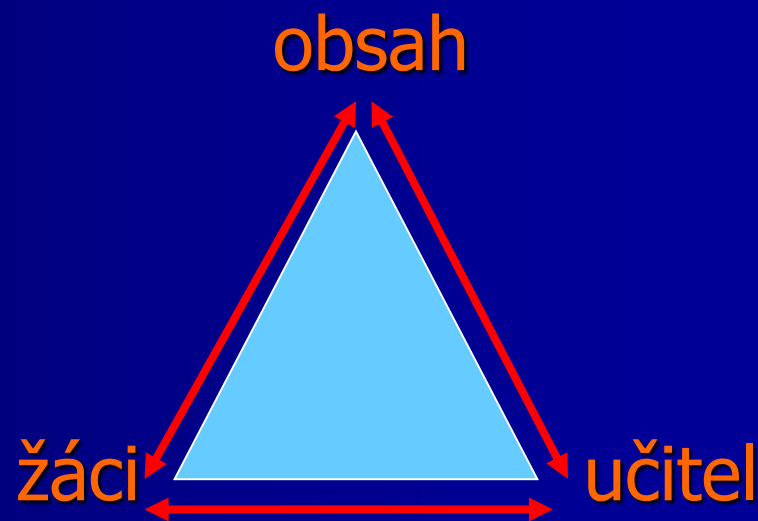

Role učitele ve výuce.
Činnosti a kompetence učitele
v procesu projektování, realizace
a evaluace výuky.
Vyučovací styl učitele.

Jitka Jursová
2023

Vyučování (vyučovací proces)

= hlavní forma výchovně vzdělávací činnosti, při níž učitel, žáci a vzdělávací obsah (učivo) vstupují do vzájemných vztahů za účelem dosahování stanovených cílů

VYUČOVÁNÍ

metody

organizace

učebnice,
pomůcky

PROSTŘEDKY

OBSAH
(Konkretizace
cílů)

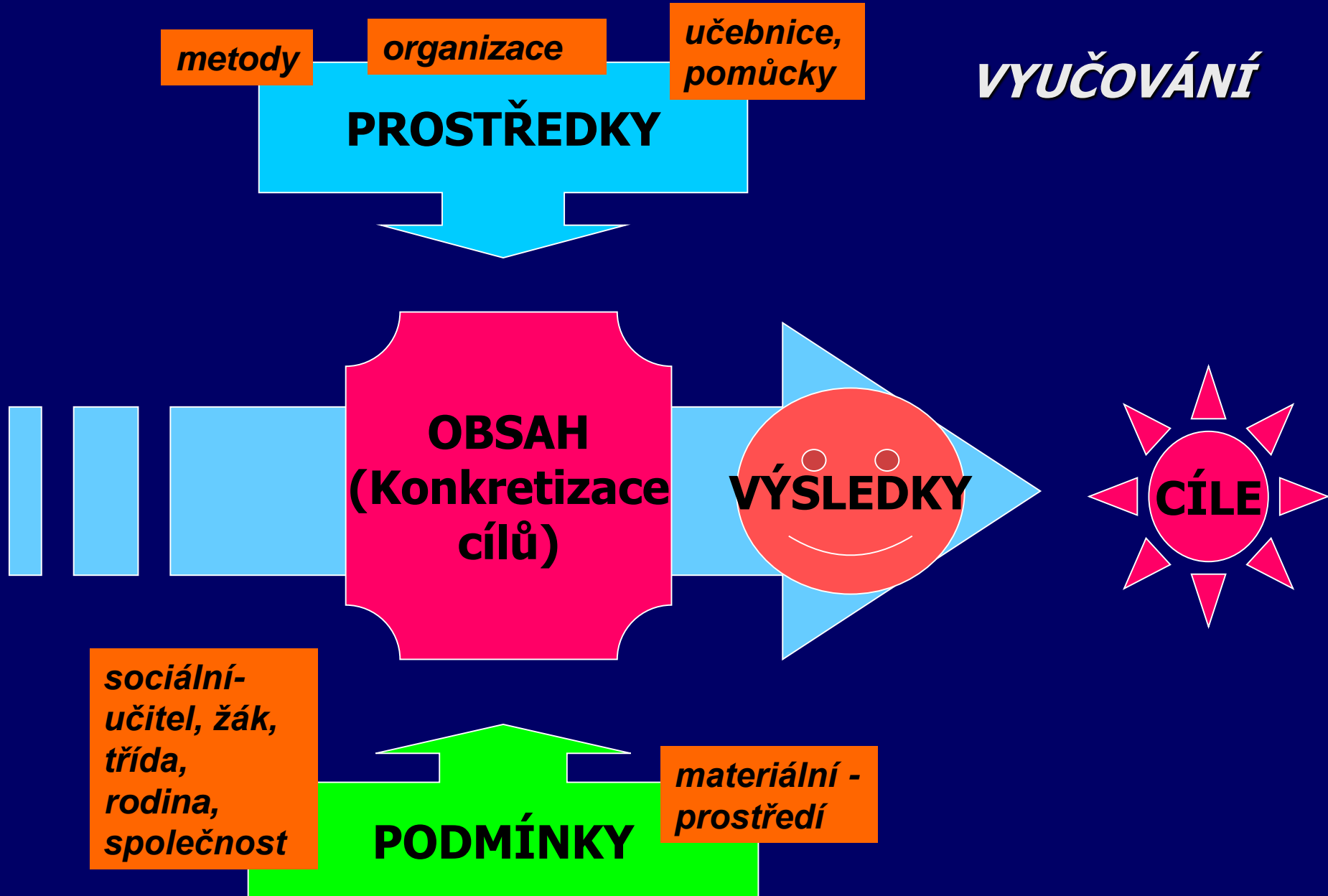
VÝSLEDKY

CÍLE

sociální-
učitel, žák,
třída,
rodina,
společnost

PODMÍNKY

materiální -
prostředí

Úloha učitele ve vyučovacím procesu

- stanovovat cíle, vybírat a didakticky zpracovávat učivo
- projektovat výuku
- volit a připravovat prostředky
- řídit průběh učení studentů - organizovat činnosti
- motivovat, aktivizovat, inspirovat
- kontrolovat a hodnotit
- řešit pedagogické situace
- vést pedagogickou dokumentaci
- komunikovat (poradenská, konzultační činnost)

KOMPETENCE UČITELE PRO PLÁNOVÁNÍ VÝUKY

Ve svých přípravách systematicky plánuji průběh výuky, tj. co, jak a proč se mají žáci učit, vzhledem ke vzdělávacím cílům stanoveným v ŠVP, s ohledem na vzdělávací možnosti a potřeby žáků a psychologické poznatky o učení.

Stanovuji žákům dosažitelné cíle s ohledem na očekávané výstupy a klíčové kompetence vymezené v ŠVP. Cíle definuji jako aktivní výroky v jazyce žáka.

Vymezuji základní a rozšiřující učivo, přizpůsobuji náročnost učiva žákům.

Plánuji průběh a fáze vyučovací hodiny tak, aby odpovídaly psychologickým poznatkům o učení, např. o motivaci, pozornosti, zapamatování, myšlení, nácviku dovedností.

Připravuji pro žáky učební pomůcky a různorodé zdroje informací, promýšlím otázky a úkoly.

Dokážu odhadnout čas naplánovaných učebních činností.

KOMPETENCE VYTVÁŘENÍ PROSTŘEDÍ PRO UČENÍ

Ve třídě vytvářím prostředí, v němž se žáci cítí dobře a mohou pracovat s vysokým nasazením. Ke každému žákovi přistupuji jako k jedinečné bytosti a bez předsudků.

Vyjadřuji se srozumitelně a kultivovaně, vhodně využívám prostředků neverbální komunikace.

Vytvářím prostředí vzájemné úcty a respektu, poskytuji žákům pomoc a podporu.

Dávám žákům prostor pro vyjádření vlastních myšlenek a názorů a podporuji jejich samostatnost a iniciativu.

Poskytuji žákům dostatek času na dokončení činností, kladu důraz na kvalitu jejich práce, nikoliv na rychlost.

Vedu žáky k dodržování pravidel a k ukázněnému chování.

Zařazuji činnosti podporující spolupráci a vzájemnou pomoc mezi žáky, pomáhám žákům začlenit se do kolektivu třídy.

KOMPETENCE ŘÍZENÍ A HODNOCENÍ UČEBNÍ ČINNOSTI ŽÁKŮ **KOMPETENCE REFLEXE A HODNOCENÍ VLASTNÍ PEDAGOGICKÉ** **ČINNOSTI**

Používám takové výukové postupy, které umožňují žákům porozumět probírané látce, dosahovat cílů vzdělávání a získávat vnitřní motivaci k celoživotnímu učení. Dokážu své postupy kriticky reflektovat a hodnotit, sebehodnocení využívám ke zlepšování své pedagogické činnosti.

Vedu výuku podle připraveného plánu, dokážu aktuálně reagovat na vývoj vyučovací hodiny.

Řídím a organizuji činnosti žáků efektivně, tj. zadávám jasné instrukce, zapojuji všechny žáky, ve výuce není chaos ani zbytečné prostoje.

Dokážu zamezit nespolupracujícímu chování žáků vůči učiteli a ukáznit jejich chování.

Průběžně udržuji a podněcuji různými prostředky motivaci a pozornost žáků.

K naplnění vzdělávacích cílů a podle charakteru učiva volím vhodné vyučovací metody a organizační formy, podporuji aktivní učební činnost žáků.

KOMPETENCE ŘÍZENÍ A HODNOCENÍ UČEBNÍ ČINNOSTI ŽÁKŮ KOMPETENCE REFLEXE A HODNOCENÍ VLASTNÍ PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI (pokračování)

Přistupuji k žákům individuálně, přizpůsobuji výuku jejich vzdělávacím možnostem, u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a u žáků nadaných používám podpůrná opatření.

Využívám tabuli, didaktickou techniku a další pomůcky k podpoře učební činnosti žáků.

Mám nadhled nad probíraným učivem, pracuji s ním v širších souvislostech, dokážu reagovat na otázky žáků.

Vedu žáky ke kontrole a sebehodnocení jejich práce, k uvědomění si chyb a jejich následné opravě.

Dokážu hodnotit proces i výsledky učební činnosti žáků podle kritérií stanovených školou, poskytuji srozumitelnou zpětnou vazbu žákům.

Nad svou pedagogickou činností zpětně kriticky přemýšlím a dovedu se poučit z chyb a ze zpětné vazby od cvičného učitele.

Učitelovo pojetí výuky

- vyučovací styl:

= svébytný postup, který uplatňuje učitel při řešení standardních i nestandardních pedagogických situací

- relativně stálý způsob plánování, řízení a vyhodnocování výuky:
- chápání cílů
- organizační formy
- metody
- vztah mezi učitelem a žáky, způsob komunikace
- formy zkoušení a hodnocení...

Osobnost učitele a jeho vyučovací styl ovlivňuje výuku a celý proces vzdělávání

Naopř.

- orientace učitele na:
 - ✓ spolupráci
 - ✓ výkon
 - ✓ pořádek

→ klima:

- interpersonální shody
- neosobní profesionality
- institucionálního pořádku

Učitel a jeho role ve vyučovacím procesu

projektování

realizace

evaluace,
hodnocení

Cíle a učivo,
RVP

Postupy (organizační
formy, metody, materiální
prostředky, pedagogická
komunikace)

Školní hodnocení

PROJEKTOVÁNÍ
VÝUKY

práce se
vzdělávacími
programy

příprava
prostředků

